

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 26 Ιανουαρίου 2024
(OR. en)

5788/24

Διοργανικός φάκελος:
2024/0012(NLE)

POLCOM 26
COMER 17
RELEX 97
DUAL USE 10
RECH 28
ENER 36
ENV 84

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	25 Ιανουαρίου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2024) 26 final
Θέμα:	Πρόταση – ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2024) 26 final.

συνημμ.: COM(2024) 26 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.1.2024
COM(2024) 26 final

2024/0012 (NLE)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Όπως περιγράφεται στη στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας, η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2023¹, η παγκόσμια αύξηση των γεωπολιτικών εντάσεων και των εχθρικών οικονομικών ενεργειών, των επιθέσεων στον κυβερνοχώρο και στις κρίσιμες υποδομές, οι εξωτερικές παρεμβάσεις και η παραπληροφόρηση αποκάλυψαν κινδύνους και τρωτά σημεία στις κοινωνίες, τις οικονομίες και τις επιχειρήσεις μας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κατέστη σαφές ότι η Ευρώπη θα πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένη για εξελισσόμενους, νέους και αναδυόμενους κινδύνους που έχουν προκύψει σ' αυτό το πιο δύσκολο γεωπολιτικό πλαίσιο.

Οι κρίσιμες τεχνολογίες και οι τεχνολογίες διπλής χρήσης διαδραματίζουν καίριο ρόλο στο πλαίσιο αυτό, με ορισμένους από τους ανταγωνιστές μας να χρησιμοποιούν αναδυόμενες και ανατρεπτικές τεχνολογίες ώστε να ενισχύσουν την πολιτική, την οικονομική και τη στρατιωτική θέση τους. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα η ευρωπαϊκή έρευνα και καινοτομία να επηρεαστούν από κακόβουλη επιρροή και να χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά με τρόπους που επηρεάζουν την ασφάλειά μας ή παραβιάζουν τους δεοντολογικούς κανόνες μας.

Ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας είναι ιδιαίτερα ευάλωτος λόγω του ανοικτού χαρακτήρα και της διεθνοποίησής του, που αποτελούν δομικά στοιχεία του. Ως εκ τούτου, απαιτείται μια εξατομικευμένη προσέγγιση που να είναι ισχυρά συνδεδεμένη με την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία, αρχές που είναι θεμελιώδεις για την έρευνα και την καινοτομία, προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια της έρευνας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι ερευνητικοί οργανισμοί πρέπει να δραστηριοποιούνται σε ένα ολοένα και πιο σύνθετο και τεταμένο διεθνές τοπίο. Είναι καθήκον της ΕΕ να τους βοηθήσει να πορευθούν σ' αυτές τις συνθήκες με υπευθυνότητα και ασφάλεια, με πλήρη σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας.

Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου παρέχει, για πρώτη φορά, κοινό ορισμό του προβλήματος και κοινή αίσθηση του επείγοντος. Παρέχει πολιτική καθοδήγηση σχετικά με το τι θα μπορούσε να περιλαμβάνει μια αποτελεσματική πολιτική απάντηση, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ότι μεγάλο μέρος των εργασιών για την ασφάλεια της έρευνας αφορά τη δραστηριοποίηση σε «γκρίζες ζώνες», όπου ορισμένες μορφές διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας μπορεί να μην απαγορεύονται, αλλά να είναι παρόλα αυτά ανεπιθύμητες, επειδή ενέχουν κινδύνους για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της ή είναι αντιδεοντολογικές.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας ακολουθεί προσέγγιση τριών πυλώνων: προώθηση της οικονομικής βάσης και της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ· προστασία από κινδύνους για την οικονομική ασφάλεια· και σύμπραξη με όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα χωρών για την αντιμετώπιση κοινών ανησυχιών και την εξυπηρέτηση κοινών συμφερόντων. Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο για την αξιόπιστη αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων για την οικονομική ασφάλεια σε

¹ Κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου με τίτλο «Στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας» [JOIN(2023) 20 της 20.6.2023] ([σύνδεσμος](#)).

ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο επιχειρήσεων, με παράλληλη διατήρηση και αύξηση του οικονομικού μας δυναμισμού.

Στη στρατηγική η Επιτροπή δεσμεύτηκε να «προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας της έρευνας, διασφαλίζοντας τη συστηματική και αυστηρή εφαρμογή των υφιστάμενων εργαλείων και προσδιορίζοντας και αντιμετωπίζοντας τυχόν εναπομένοντα κενά, διατηρώντας παράλληλα τον ανοικτό χαρακτήρα του οικοσυστήματος καινοτομίας». Η πρόταση σύστασης του Συμβουλίου υλοποιεί τη δέσμευση αυτή, διατυπώνοντας κατευθυντήριες αρχές για την υπεύθυνη διεθνοποίηση και βασικές δράσεις πολιτικής σε εθνικό και τομεακό επίπεδο με σκοπό την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, και απαριθμώντας πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ για την υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών και του τομέα.

Η πρόταση σύστασης συμπληρώνει και αξιοποιεί τις εργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία τον Μάιο του 2021². Στην εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική για τη διατήρηση της ανοικτής συνεργασίας στην έρευνα και την καινοτομία με ταυτόχρονη προώθηση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού και της αμοιβαιότητας στη βάση θεμελιωδών αξιών.

Με τα συμπεράσματά του, του Σεπτεμβρίου του 2021, σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση, το Συμβούλιο έδωσε εντολή για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (E&K)³. Σ' αυτήν τη βάση, αναλήφθηκαν σημαντικές συνακόλουθες πρωτοβουλίες, ιδίως η έκδοση από την Επιτροπή, τον Ιανουάριο του 2022, εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K⁴. Το έγγραφο χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη της E&K ως βάση για τη συζήτηση της ασφάλειας της έρευνας και ως πηγή έμπνευσης για την ανάπτυξη των δικών τους εξατομικευμένων κατευθυντήριων γραμμών και εργαλείων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για το έγγραφο στο ψήφισμά του, της 6ης Απριλίου 2022, σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση⁵. Η Επιτροπή διευκόλυνε επίσης τη μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών μέσω μιας άσκησης αμοιβαίας μάθησης και αναπτύσσει μια επιγραμμική υπηρεσία μίας στάσης που θα συγκεντρώνει όλα τα σχετικά έγγραφα, εκθέσεις και εργαλεία για την ασφάλεια της έρευνας.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε συζήτηση προσανατολισμού με θέμα «Ασφάλεια της γνώσης και υπεύθυνη διεθνοποίηση» στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας του Μαΐου του 2023, η οποία παρείχε πολύτιμες πληροφορίες και καθοδήγηση για την πρόταση.

• **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η προτεινόμενη σύσταση αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων σε συνέχεια της στρατηγικής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας της 20ής Ιουνίου

² Ανακοίνωση της Επιτροπής για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία: Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο [COM(2021) 252 της 18.5.2021] ([σύνδεσμος](#)).

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2021, σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία ([σύνδεσμος](#)), ιδίως σημεία 3, 11 και 23.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, *Tackling R&I foreign interference: staff working document* (Αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K — Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022 ([σύνδεσμος](#)).

⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 6ης Απριλίου 2022, σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία [P9_TA(2022)0112] ([σύνδεσμος](#)).

2023. Ως εκ τούτου, η πρόταση αποτελεί δομικό στοιχείο μιας συνολικής προσπάθειας για την ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας της ΕΕ εν γένει. Στις 3 Οκτωβρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση στην οποία προσδιόρισε τους κρίσιμους για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ τεχνολογικούς τομείς, οι οποίοι χρήζουν περαιτέρω εκτίμησης κινδύνου από κοινού με τα κράτη μέλη⁶. Το αποτέλεσμα αυτής της εκτίμησης κινδύνου θα μπορούσε να τροφοδοτήσει άλλα μέτρα για την εφαρμογή της στρατηγικής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας. Η δημόσια διαβούλευση που ξεκίνησε με τη λευκή βίβλο για τις εξερχόμενες επενδύσεις θα εξεταστεί, ιδίως όσον αφορά τα στοιχεία που σχετίζονται με την έρευνα και την καινοτομία.

Επιπλέον, η προτεινόμενη σύσταση είναι συμπληρωματική και συνάδει με μια σειρά άλλων πρωτοβουλιών της ΕΕ, και συγκεκριμένα:

- τις εργασίες που πραγματοποιούνται για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας⁷ και της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα⁸.
- τους ευρωπαϊκούς κανόνες για την εξαγωγή αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης εκτός της ΕΕ, όπως ορίζονται στον κανονισμό της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών⁹. Για να βοηθήσει τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους ερευνητικούς οργανισμούς, η Επιτροπή δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο του 2021 σύσταση για τα προγράμματα συμμόρφωσης σχετικά με την έρευνα που αφορά είδη διπλής χρήσης¹⁰.
- τη δέσμη μέτρων για την προάσπιση της δημοκρατίας, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2023 ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών του Ιουνίου του 2024. Η δέσμη μέτρων αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των απειλών εξωτερικών παρεμβάσεων μέσω αυξημένων επιπέδων διαφάνειας των δραστηριοτήτων εκπροσώπησης συμφερόντων, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και τη συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατίες μας¹¹.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η πρωτοβουλία εμπίπτει στον τομέα πολιτικής «έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη», στον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου βασίζεται στο άρθρο 182 παράγραφος 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 292 της ΣΛΕΕ.

⁶ Σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τους κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη [C(2023) 6689] ([σύνδεσμος](#)).

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας [COM(2020) 605 της 24.7.2020] ([σύνδεσμος](#)).

⁸ Συμβούλιο της ΕΕ: Στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα (ST 7371/22 της 21.3.2022) ([σύνδεσμος](#)).

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/821 για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης ([σύνδεσμος](#)).

¹⁰ Σύσταση (ΕΕ) 2021/1700 της Επιτροπής, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τα εσωτερικά προγράμματα συμμόρφωσης σχετικά με τους ελέγχους έρευνας που αφορούν είδη διπλής χρήσης [...] ([σύνδεσμος](#)).

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την προάσπιση της δημοκρατίας [COM(2023) 630 της 12.12.2023] ([σύνδεσμος](#)).

Το άρθρο 182 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ παρέχει τη δυνατότητα συμπλήρωσης των δράσεων που προβλέπονται στο πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο, εξουσιοδοτώντας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, που αποφασίζουν σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, να θεσπίζουν τα μέτρα που απαιτούνται για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Το άρθρο 292 της ΣΛΕΕ παρέχει στο Συμβούλιο τη νομική βάση για την έκδοση συστάσεων βάσει πρότασης της Επιτροπής.

Η πρωτοβουλία δεν προτείνει επέκταση της κανονιστικής εξουσίας της ΕΕ ούτε δεσμευτικές υποχρεώσεις στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα αποφασίσουν, με βάση τις εθνικές τους περιστάσεις, τον τρόπο εφαρμογής της παρούσας σύστασης του Συμβουλίου.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

Ενώ οι εθνικές κυβερνήσεις είναι οι πλέον κατάλληλες για να προσεγγίσουν τα πανεπιστήμια και άλλους ερευνητικούς οργανισμούς και να τους στηρίξουν στη λήψη των αναγκαίων μέτρων, απαιτείται συνεργασία και συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και να μειωθούν οι ανισότητες που προκαλούνται από τις διαφορές στα εθνικά μέτρα ασφάλειας της έρευνας.

Επί του παρόντος η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους δεν είναι ομοιόμορφα κατανομημένη σε ολόκληρη την ΕΕ. Όλο και περισσότερα κράτη μέλη και παράγοντες της έρευνας και της καινοτομίας αναπτύσσουν και θεσπίζουν ειδικά μέτρα διασφάλισης, ενώ άλλοι φαίνεται να εξακολουθούν να αγνοούν σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση, γεγονός που δημιουργεί τρωτά σημεία τα οποία μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να υπάρχει ένα ελάχιστο επίπεδο συνεκτικότητας της προσέγγισης σε ολόκληρη την ΕΕ.

- **Αναλογικότητα**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της ΣΕΕ. Ούτε το περιεχόμενο ούτε η μορφή της παρούσας πρότασης για σύσταση του Συμβουλίου υπερβαίνει ό,τι είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός ελάχιστου επιπέδου συνοχής της προσέγγισης σε ολόκληρη την ΕΕ.

Το νομικό καθεστώς της παρούσας πρωτοβουλίας θα πρέπει να διασφαλίζει την ανάληψη ευθύνης και την έγκρισή της από τα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να βασίζεται κυρίως στην αυτοδιοίκηση του τομέα της Ε&Κ, σύμφωνα με την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία.

Η σύσταση βοηθά τα κράτη μέλη και τους ερευνητικούς οργανισμούς στην ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών και μέτρων που θα είναι ταυτόχρονα αποτελεσματικά και αναλογικά. Υπογραμμίζει τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας και του ανοικτού χαρακτήρα σύμφωνα με την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου». Παρουσιάζει επίσης ποια μέτρα διαχείρισης κινδύνου θα μπορούσαν να θεσπιστούν, με πλήρη σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας, με παράλληλη αποφυγή των διακρίσεων και του στιγματισμού.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο αποτελεσματικού εντοπισμού και αντιμετώπισης των κινδύνων για την ασφάλεια της έρευνας. Συνιστά στα κράτη μέλη να στηρίζουν τον οικείο τομέα έρευνας και καινοτομίας, με τα κατάλληλα μέτρα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας. Με βάση το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K, μια σύσταση του Συμβουλίου θα διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη συμμετέχουν ενεργά και δεσμεύονται σε πολιτικό επίπεδο.

Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο σύστασης ή ανακοίνωσης της Επιτροπής. Όσον αφορά το περιεχόμενο, θα μπορούσαν καταρχήν να καλύπτουν τα ίδια ζητήματα με σύσταση του Συμβουλίου. Ωστόσο, αυτό που έχουν κοινό αυτές οι πράξεις είναι ότι δεν διασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή των κρατών μελών ούτε δεσμεύουν τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι οι αποδέκτες συμμερίζονται την προτεινόμενη προσέγγιση και την αίσθηση του επείγοντος.

Μια νομικά δεσμευτική πρωτοβουλία, όπως οδηγία ή κανονισμός, η οποία ρυθμίζει τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας κατά τρόπον ώστε οι κίνδυνοι να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται δεόντως από τα κράτη μέλη, θα διασφάλιζε τη νομική συνοχή σε ολόκληρη την Ένωση. Το βασικό, όμως, μειονέκτημα μιας δεσμευτικής πράξης σ' αυτό το συγκεκριμένο πλαίσιο είναι ότι θα ήταν πολύ δύσκολο να γίνει κατανοητή κατά τρόπον ώστε να γίνονται σεβαστές η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και οι αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας.

Για τους λόγους αυτούς, η πρόταση σύστασης του Συμβουλίου θεωρείται το κατάλληλο μέσο πολιτικής για την αντιμετώπιση των υπό εξέταση ζητημάτων.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Ανευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου βασίζεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής του Ιανουαρίου του 2022 για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, πραγματοποιήθηκε άσκηση αμοιβαίας μάθησης για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K, με εμπειρογνώμονες από 13 κράτη μέλη να ανταλλάσσουν εθνική πείρα και εμπειρογνώσια. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν τρεις ειδικές συνεδριάσεις για την ασφάλεια της έρευνας με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών στο πλαίσιο του δικτύου γνώσης της ΕΕ για την Κίνα (EUKNOC).

Η ανάπτυξη της πρότασης βασίστηκε επίσης σε πρόσκληση υποβολής στοιχείων, η οποία ήταν ανοικτή για υποβολή παρατηρήσεων από το κοινό στην ιστοσελίδα «Πείτε την άποψή σας» από τις 6 Δεκεμβρίου 2023 έως τις 3 Ιανουαρίου 2024. Η Επιτροπή έλαβε 56 παρατηρήσεις, από τις οποίες σχεδόν το 40 % προήλθε από ακαδημαϊκά ή ερευνητικά

ιδρύματα. Εκτός από την πρόσκληση υποβολής στοιχείων, στις 15 Δεκεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στοχευμένη συνεδρίαση διαβούλευσης με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κύριων οργανώσεων ενδιαφερόμενων μερών σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Εκτός από τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν κατά τη διαδικασία διαβούλευσης, η πρόταση υποστηρίζεται από εκτενή στοιχεία, εκθέσεις και μελέτες που έχουν συλλεχθεί τα τελευταία έτη. Στις βασικές πηγές στοιχείων περιλαμβάνονται ένας μεγάλος και συνεχώς αυξανόμενος όγκος εγγράφων καθοδήγησης σχετικά με την ασφάλεια της έρευνας, τα οποία εκπονήθηκαν από τα κράτη μέλη και τις τομεακές οργανώσεις¹², καθώς και εκθέσεις σχετικά με το θέμα αυτό από ομάδες προβληματισμού, οργανώσεις ενδιαφερόμενων μερών και γνωμοδοτικά συμβούλια.

Δόθηκε επίσης η δέουσα προσοχή στις πολιτικές ασφάλειας της έρευνας που έχουν εφαρμόσει ορισμένοι από τους διεθνείς εταίρους μας τα τελευταία έτη, καθώς και στις γνώσεις και την πείρα που απέκτησαν κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας. Αυτό περιλαμβάνει τις πολιτικές χωρών όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Αυστραλία και ο Καναδάς¹³. Στο πλαίσιο του πολυμερούς διαλόγου για τις αξίες και τις αρχές¹⁴, τον Δεκέμβριο του 2023 πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας για την ασφάλεια της έρευνας, στην οποία συμμετείχαν ενεργά διεθνείς εταίροι.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεν έχει διενεργηθεί εκτίμηση των επιπτώσεων, δεδομένης της συμπληρωματικής προσέγγισης των δραστηριοτήτων προς τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών και του μη δεσμευτικού και εθελοντικού χαρακτήρα των προτεινόμενων δραστηριοτήτων.

Ο αντίκτυπος της σύστασης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δέσμευση και την ετοιμότητα των κρατών μελών και των τομεακών οργανώσεων να αναλάβουν δράση και, ως εκ τούτου, είναι αδύνατο να εκτιμηθούν εκ των προτέρων. Υπό την προϋπόθεση ότι το Συμβούλιο εγκρίνει την πρόταση και ότι τα κράτη μέλη δεσμεύονται να εφαρμόσουν τις συστάσεις του με την υποστήριξη του τομέα, η πρόταση έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την έρευνα μέσω της ευαισθητοποίησης και της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η πρόταση δεν συνδέεται με το πρόγραμμα απλούστευσης της νομοθεσίας REFIT της Επιτροπής. Ωστόσο, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποδοτική χρήση των περιορισμένων πόρων, μεταξύ άλλων με τη χρήση των υφιστάμενων δομών διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και με βάση τις υφιστάμενες δομές υποβολής εκθέσεων. Επίσης, η προτεινόμενη σύσταση τονίζει ότι θα πρέπει να αποφεύγεται ο περιττός διοικητικός φόρτος για τον τομέα κατά τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης και ότι, στο πλαίσιο της

¹² Βλέπε, για παράδειγμα, το έγγραφο με τίτλο «Annotated collection of guidance for secure and successful R&I cooperation» (Σχολιασμένη συλλογή κατευθυντήριων γραμμών για ασφαλή και επιτυχή συνεργασία στον τομέα της Ε&Κ) (2022), το οποίο σύνταξε η DLR-PT κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής ([σύνδεσμος](#)).

¹³ Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται, για παράδειγμα, στους ακόλουθους ιστοτόπους: για τις ΗΠΑ ([σύνδεσμος](#)), για το Ηνωμένο Βασίλειο ([σύνδεσμος](#)), για την Αυστραλία ([σύνδεσμος](#)) και για τον Καναδά ([σύνδεσμος](#)).

¹⁴ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον πολυμερή διάλογο για τις αξίες και τις αρχές διατίθενται στη διεύθυνση: [σύνδεσμος](#).

χρηματοδότησης της έρευνας, ο χρόνος μέχρι την επιχορήγηση δεν θα πρέπει να παρατείνεται άσκοπα.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Ένας από τους κύριους στόχους της πρότασης είναι η υποστήριξη των κρατών μελών και των ερευνητικών οργανισμών ώστε να διασφαλίζεται ότι η διεθνής συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας δεν παραβιάζει τις θεμελιώδεις αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η σύσταση έχει ως βασικό στόχο την προστασία των θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών, ιδίως της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ακεραιότητας της έρευνας.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Για την παρούσα πρωτοβουλία δεν θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ωστόσο τα μέτρα της παρούσας σύστασης θα κινητοποιήσουν πηγές χρηματοδότησης σε ενωσιακό, εθνικό και τομεακό επίπεδο.

Για το «Ευρωπαϊκό Κέντρο Εμπειρογνώσιας για την Ασφάλεια της Έρευνας» που προτίθεται να συστήσει η Επιτροπή, θα κινητοποιηθεί ο υφιστάμενος προϋπολογισμός του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Όσον αφορά την οργανωτική δομή, εξετάζονται διάφορες επιλογές, τις οποίες η Επιτροπή θα διερευνήσει περαιτέρω λαμβάνοντας υπόψη τις προτιμήσεις των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τις λειτουργίες του κέντρου.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Για την υποστήριξη των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών κατά την εφαρμογή της σύστασης, θα αξιοποιηθούν πλήρως οι υφιστάμενες δομές διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Αναμένεται ότι η ασφάλεια της έρευνας θα αντικατοπτρίζεται στο επόμενο θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας για την περίοδο 2025-2027, το οποίο βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο της εκπόνησης σε διάλογο με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή θα βασίζεται στην ήδη υφιστάμενη διετή υποβολή εκθέσεων σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία. Η επόμενη έκθεση προβλέπεται για τα μέσα του 2025. Τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν εθνικά σχέδια δράσης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύουν να εφαρμόσουν τη σύσταση εντός 9 μηνών από την έγκρισή της.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Γενικός στόχος της πρωτοβουλίας είναι να βοηθήσει τα κράτη μέλη, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους ερευνητικούς οργανισμούς, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους για την ασφάλεια της έρευνας. Με τον τρόπο αυτόν θα διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες έρευνας, καινοτομίας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν χρησιμοποιούνται καταχρηστικά ούτε αποτυπώνονται κατά τρόπον ώστε να επηρεάζεται η ασφάλεια της ΕΕ και των κρατών μελών της, ή είναι

αντιδεοντολογικές. Για τον σκοπό αυτόν, η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου περιλαμβάνει τα ακόλουθα τμήματα:

- Μετά την εισαγωγή του επίμαχου ζητήματος και του πολιτικού πλαισίου της πρότασης στις αιτιολογικές σκέψεις, εξηγείται το πεδίο εφαρμογής της. Προτείνεται ορισμός της «ασφάλειας της έρευνας», ο οποίος βασίζεται στα κύρια στοιχεία των διαφόρων ορισμών που χρησιμοποιούνται διεθνώς. Αποσαφηνίζεται επίσης σε ποιους οργανισμούς και ενδιαφερόμενα μέρη απευθύνεται πρωτίστως η σύσταση.
- Στη συνέχεια, προτείνονται αρχές για την υπεύθυνη διεθνοποίηση. Οι αρχές αυτές έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη της διαμόρφωσης και του σχεδιασμού μιας πολιτικής απάντησης στην ασφάλεια της έρευνας σε οποιοδήποτε επίπεδο (σε επίπεδο ΕΕ, σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο μεμονωμένων ερευνητικών οργανισμών). Οι αρχές βασίζονται στις προσεγγίσεις που υιοθετούνται στις εθνικές και τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για την υπεύθυνη διεθνοποίηση. Από την ανταπόκριση στην πρόσκληση υποβολής στοιχείων, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι αρχές αυτές έχουν σαφή απήχηση στην κοινότητα των ενδιαφερόμενων μερών.
- Το ακόλουθο τμήμα περιέχει τις πραγματικές συστάσεις προς τα κράτη μέλη. Χωρίζεται σε τέσσερα υποτμήματα. Στο πρώτο υποτμήμα διατυπώνονται τα μέτρα που συνιστάται να λάβουν οι δημόσιες αρχές για τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας όσον αφορά τη δημιουργία δομής υποστήριξης και την παροχή καθοδήγησης. Στο δεύτερο υποτμήμα εξετάζεται ο καίριος ρόλος που διαδραματίζουν οι εθνικοί οργανισμοί χρηματοδότησης στην ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας. Στο τρίτο υποτμήμα αναλύονται οι συνιστώμενες ενέργειες των κρατών μελών για τη στήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των ερευνητικών οργανισμών κατά τη θέσπιση μέτρων και πολιτικών διασφάλισης.
- Στο τελευταίο υποτμήμα περιγράφονται ορισμένες υποστηρικτικές δράσεις και πρωτοβουλίες της Επιτροπής για τις οποίες απαιτείται διευκόλυνση από τα κράτη μέλη.
- Στο τελευταίο τμήμα προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο διευκολύνεται και παρακολουθείται η συνέχεια που δίνεται στη σύσταση.

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292 πρώτο και δεύτερο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 182 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- 1) Ο ανοικτός χαρακτήρας, η διεθνής συνεργασία και η ακαδημαϊκή ελευθερία βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνας και καινοτομίας παγκόσμιας κλάσης. Ωστόσο, με τις αυξανόμενες διεθνείς εντάσεις και την αυξανόμενη γεωπολιτική σημασία της έρευνας και της καινοτομίας, οι ερευνητές και οι πανεπιστημιακοί μας έρχονται ολοένα και περισσότερο αντιμέτωποι με κινδύνους για την ασφάλεια της έρευνας κατά τη συνεργασία τους σε διεθνές επίπεδο, με αποτέλεσμα η ευρωπαϊκή έρευνα και η καινοτομία να επηρεάζονται από κακόβουλη επιρροή και να χρησιμοποιούνται καταχρηστικά με τρόπους που επηρεάζουν την ασφάλειά μας ή παραβιάζουν τους δεοντολογικούς κανόνες μας. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι ερευνητικοί οργανισμοί, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, να υποστηριχθούν και να αποκτήσουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν αυτούς τους κινδύνους. Απαιτούνται ακριβή και αναλογικά μέτρα διασφάλισης προκειμένου η διεθνής συνεργασία να παραμείνει ανοικτή και ασφαλή.
- 2) Η ανοικτή επιστήμη διασφαλίζει ότι η επιστήμη καθίσταται όσο το δυνατόν πιο προσβάσιμη προς όφελος της επιστήμης, της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα, ενώ η διεθνής συνεργασία συμβάλλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η ακαδημαϊκή ελευθερία συνεπάγεται ότι οι ερευνητές είναι ελεύθεροι να διεξάγουν την έρευνά τους και να επιλέγουν τις ερευνητικές μεθόδους, καθώς και τους ερευνητικούς εταίρους τους από όλο τον κόσμο, ενώ η διεθνής κινητικότητα των ερευνητικών ταλέντων εμπλουτίζει την επιστημονική έρευνα και είναι απαραίτητη για την προώθηση της καινοτομίας και την επίτευξη επιστημονικών επιτευγμάτων.
- 3) Ο αυξανόμενος στρατηγικός ανταγωνισμός και η επιστροφή στην πολιτική ισχύος οδηγούν σε ολοένα και περισσότερο συναλλακτικές σχέσεις μεταξύ των κρατών. Η αλλαγή αυτή οδήγησε σε απειλές που είναι πιο ποικιλόμορφες, απρόβλεπτες και συχνά υβριδικές¹. Δεδομένου του καίριου ρόλου της τεχνολογίας για την πολιτική,

¹ Οι υβριδικές απειλές αφορούν περιπτώσεις στις οποίες κρατικοί ή μη κρατικοί παράγοντες επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν τα τρωτά σημεία της ΕΕ προς όφελός τους χρησιμοποιώντας με συντονισμένο τρόπο ένα μείγμα μέτρων (δηλαδή: διπλωματικά, στρατιωτικά, οικονομικά, τεχνολογικά μέτρα), παραμένοντας όμως κάτω από το όριο του επίσημου πολέμου ([σύνδεσμος](#)).

οικονομική και στρατιωτική υπεροχή, ορισμένοι από τους ανταγωνιστές της ΕΕ επιδιώκουν την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία στις αναδυόμενες και ανατρεπτικές τεχνολογίες για την ενίσχυση των στρατιωτικών ικανοτήτων τους και των ικανοτήτων τους στον τομέα των πληροφοριών, ενώ παράλληλα επιδιώκουν ενεργά στρατηγικές συγχώνευσης του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα.

- 4) Οι υβριδικές απειλές μπορούν να επηρεάσουν όλους τους σχετικούς τομείς, ωστόσο, λόγω του ανοικτού χαρακτήρα, της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της θεσμικής αυτονομίας και της παγκόσμιας συνεργασίας, ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας είναι ιδιαίτερα ευάλωτος. Ερευνητές και φορείς καινοτομίας που είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ στοχεύουν στην απόκτηση προηγμένων γνώσεων και τεχνολογιών, χρησιμοποιώντας ενίοτε μεθόδους που είναι παραπλανητικές και συγκαλυμμένες ή μέσω αποκάλυπτης κλοπής, αλλά συχνότερα με εκμετάλλευση με φαινομενικά καλόπιστο τρόπο της διεθνούς ακαδημαϊκής συνεργασίας. Εκτός του ότι θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά μας, αυτές οι υβριδικές απειλές θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία στην Ευρώπη.
- 5) Ως εκ τούτου, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλοι ερευνητικοί οργανισμοί κινούνται σε ένα ολοένα και πιο απαιτητικό διεθνές πλαίσιο, με κινδύνους ανεπιθύμητης μεταφοράς κρίσιμων γνώσεων και τεχνολογίας σε χώρες που αποτελούν πηγή ανησυχίας, όπου μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση των στρατιωτικών ικανοτήτων τους ή για σκοπούς που παραβιάζουν θεμελιώδεις αξίες. Παρότι δεν απαγορεύονται πάντοτε νομικά, οι συνεργασίες αυτές είναι ανεπιθύμητες, καθώς εγείρουν σημαντικές ανησυχίες όσον αφορά την ασφάλεια και τη δεοντολογία.
- 6) Σύμφωνα με τη θεσμική αυτονομία και την ακαδημαϊκή ελευθερία, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλοι ερευνητικοί οργανισμοί είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνοι για την ανάπτυξη και τη διαχείριση της διεθνούς συνεργασίας τους. Οι δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να τους παρέχουν βοήθεια και στήριξη, ενδυναμώνοντάς τους ώστε να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να διαχειρίζονται τους σχετικούς κινδύνους για την ασφάλεια της έρευνας, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η διεθνής συνεργασία στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παραμένει ταυτόχρονα ανοικτή και ασφαλή.
- 7) Τα τελευταία έτη, οι συζητήσεις για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας είναι συνεχείς σε επίπεδο ΕΕ, και στον τομέα αυτό έχουν επίσης αναληφθεί αρκετές πρωτοβουλίες:
 - Τον Μάιο του 2021 η Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωσή της για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία², στην οποία περιγράφεται μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διεθνή πολιτική έρευνας και καινοτομίας. Το Συμβούλιο ανταποκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 με την έγκριση συμπερασμάτων του Συμβουλίου³ με τα οποία δόθηκε πολιτική εντολή για την από κοινού εργασία σχετικά με την ασφάλεια της έρευνας.
 - Στο πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία 2021-2027, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»⁴, θεσπίστηκαν διάφορες διασφαλίσεις με τις

² Ανακοίνωση της Επιτροπής για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία: Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο [COM(2021) 252 της 18.5.2021] ([σύνδεσμος](#)).

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2021, σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία ([σύνδεσμος](#)), ιδίως σημεία 3, 11 και 23.

⁴ Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/695, της 28ης Απριλίου 2021, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» ([σύνδεσμος](#)) προβλέπει, μεταξύ άλλων, την αξιολόγηση της ασφάλειας όλων των έργων που επιλέγονται για

οποίες υλοποιείται η διακριτή ευθύνη της ΕΕ ως ενός από τους μεγαλύτερους χρηματοδότες της έρευνας στην Ευρώπη.

- Τον Νοέμβριο του 2021 το Συμβούλιο ενέκρινε το θεματολόγιο πολιτικής για τον ΕΧΕ για την περίοδο 2022-2024 στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του σχετικά με τη μελλοντική διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ)⁵, στα οποία η αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων περιλαμβάνεται σε μία από τις δράσεις προτεραιότητάς του.
- Τον Ιανουάριο του 2022, σε συνέχεια των δεσμεύσεων της που απορρέουν τόσο από την παγκόσμια προσέγγιση όσο και από το θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, η Επιτροπή δημοσίευσε το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της σχετικά με την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ⁶. Επιπρόσθετα, για να διευκολυνθεί η μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών, πραγματοποιήθηκε δραστηριότητα αμοιβαίας μάθησης (ΔΑΜ) καθ' όλη τη διάρκεια του 2023.
- Η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια»⁷ υπενθυμίζει ότι τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατέχουν μοναδική θέση στο σταυροδρόμι της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας, διαδραματίζοντας έτσι κρίσιμο ρόλο στην επίτευξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης⁸ και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, χαρακτηρίζει τις εξωτερικές παρεμβάσεις στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως απειλή και υποστηρίζει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις εξωτερικές παρεμβάσεις. Ο ρόλος των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην προστασία των ευρωπαϊκών δημοκρατικών αξιών βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε στις 9 Μαρτίου 2022 ψήφισμα σχετικά με τις «εξωτερικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης, σε όλες τις δημοκρατικές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση», στο οποίο ζητεί την ενίσχυση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, τη βελτίωση της διαφάνειας της εξωτερικής χρηματοδότησης, καθώς και τη χαρτογράφηση και την παρακολούθηση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον πολιτιστικό, ακαδημαϊκό και θρησκευτικό τομέα⁹.

χρηματοδότηση (άρθρο 20), τη δυνατότητα αποκλεισμού οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες ή ελέγχονται από τρίτες χώρες από ορισμένες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων (άρθρο 22 παράγραφος 5), καθώς και προσθήκης κριτηρίων επιλεξιμότητας σε εκείνα που ορίζονται στις παραγράφους 2 έως 5, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές απαιτήσεις πολιτικής ή ο χαρακτήρας και οι στόχοι της δράσης (άρθρο 22 παράγραφος 6) και το δικαίωμα της Επιτροπής ή του οικείου φορέα χρηματοδότησης να προβάλουν αντιρρήσεις όσον αφορά τη μεταβίβαση της κυριότητας αποτελεσμάτων ή τη χορήγηση αποκλειστικής άδειας επί των αποτελεσμάτων (άρθρο 40 παράγραφος 4). Παρόμοιες διατάξεις περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας και στο Ευρωπαϊκό Διαστημικό Πρόγραμμα.

⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη μελλοντική διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) ([σύνδεσμος](#)).

⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, *Tackling R&I foreign interference: staff working document* (Αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ — Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022 ([σύνδεσμος](#)).

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια [COM(2022) 16 της 18.1.2022] ([σύνδεσμος](#)).

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 [COM(2020) 625 της 30.9.2020] ([σύνδεσμος](#)).

⁹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2022, σχετικά με τις εξωτερικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης, σε όλες τις δημοκρατικές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση [P9_TA(2022)0064] ([σύνδεσμος](#)).

- Από την ευρύτερη προοπτική της ασφάλειας και της άμυνας, συνεχίζονται οι εργασίες στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας¹⁰, καθώς και της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα¹¹, με στόχο την κοινή αξιολόγηση των απειλών και των προκλήσεων και τη μεγαλύτερη συνοχή των δράσεων στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, μεταξύ άλλων μέσω διαφόρων μέσων για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών στο πλαίσιο μιας εργαλειοθήκης της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών.
 - Στον τομέα των κανόνων της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών αγαθών και τεχνολογίας διπλής χρήσης, ο κανονισμός της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών¹² έχει μεγάλη σημασία για την ασφάλεια της έρευνας. Για να βοηθήσει τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους ερευνητικούς οργανισμούς, η Επιτροπή δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο του 2021 σύσταση για τα προγράμματα συμμόρφωσης σχετικά με την έρευνα που αφορά είδη διπλής χρήσης¹³.
- 8) Η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας¹⁴, η οποία αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι η Ένωση εξακολουθεί να επωφελείται από το οικονομικό άνοιγμα, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τους κινδύνους για την οικονομική της ασφάλεια. Η στρατηγική προτείνει προσέγγιση τριών πυλώνων: προώθηση της οικονομικής βάσης και της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ· προστασία έναντι των κινδύνων· και σύμπραξη με όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα χωρών για την αντιμετώπιση κοινών ανησυχιών και την εξυπηρέτηση κοινών συμφερόντων. Σε καθέναν από τους πυλώνες, η έρευνα και η καινοτομία διαδραματίζουν καίριο ρόλο.
- 9) Σε συνέχεια αυτής της κοινής ανακοίνωσης, η Επιτροπή, στη σύστασή της της 3ης Οκτωβρίου 2023¹⁵ εντόπισε κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη. Οι εκτιμήσεις κινδύνου έχουν ήδη δρομολογηθεί κατά προτεραιότητα σε τέσσερις από τους δέκα κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς, δηλαδή στους προηγμένους ημιαγωγούς, στην τεχνητή νοημοσύνη, στην κβαντική υπολογιστική και στις βιοτεχνολογίες. Το αποτέλεσμα των εκτιμήσεων κινδύνου, όταν ολοκληρωθούν, θα μπορούσε να τροφοδοτήσει άλλα μέτρα για την εφαρμογή της στρατηγικής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας.
- 10) Στην κοινή ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας ανακοινώθηκε επίσης ότι η Επιτροπή θα προτείνει μέτρα για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, με τη διασφάλιση της χρήσης των

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας [COM(2020) 605 της 24.7.2020] ([σύνδεσμος](#)).

¹¹ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα (ST 7371/22 της 21.3.2022) ([σύνδεσμος](#)).

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/821 για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης ([σύνδεσμος](#)).

¹³ Σύσταση (ΕΕ) 2021/1700 της Επιτροπής, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τα εσωτερικά προγράμματα συμμόρφωσης σχετικά με τους ελέγχους έρευνας που αφορούν είδη διπλής χρήσης [...] ([σύνδεσμος](#)).

¹⁴ Κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας» [JOIN(2023) 20 της 20.6.2023] ([σύνδεσμος](#)).

¹⁵ Σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τους κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη [C(2023) 6689] ([σύνδεσμος](#)).

υφιστάμενων εργαλείων, τον προσδιορισμό τυχόν εναπομενόντων κενών και την αντιμετώπισή τους, καθώς και με τη διατήρηση του ανοικτού χαρακτήρα του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας.

- 11) Όσον αφορά τον προσδιορισμό των κενών που αναφέρεται στο προηγούμενο σημείο, οι συζητήσεις με τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις των ενδιαφερόμενων μερών καταδεικνύουν την επείγουσα ανάγκη μεταξύ των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και των επαγγελματιών για μεγαλύτερη εννοιολογική σαφήνεια, κοινή κατανόηση των υπό εξέταση ζητημάτων, καθώς και για το τι συνιστά αναλογική και ταυτόχρονα αποτελεσματική απάντηση πολιτικής.
- 12) Ολοένα και περισσότερα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει ή βρίσκονται σε διαδικασία ανάπτυξης πολιτικών με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας. Ενώ οι προσπάθειες αυτές συμβάλλουν γενικά στην ευαισθητοποίηση και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας, ο μη συντονισμένος πολλαπλασιασμός των εθνικών μέτρων θα είχε ως αποτέλεσμα ένα συνονθύλευμα εθνικών πολιτικών, ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, κατακερματισμό του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Συνεπώς, απαιτείται συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ για την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και την προστασία της ακεραιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.
- 13) Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι διασφαλίσεις για την ασφάλεια της έρευνας μπορούν να είναι πραγματικά αποτελεσματικές μόνο αν εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου του ενωσιακού, του εθνικού, του περιφερειακού επιπέδου, καθώς και του επιπέδου μεμονωμένων δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών οργανισμών, ώστε να αποφεύγονται τα κενά και η καταστρατήγηση.
- 14) Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και τους κανόνες της ΕΕ θα μπορούσε να επωφεληθεί από ερμηνευτική καθοδήγηση. Αυτό ισχύει ιδίως για τους κανόνες ελέγχου των εξαγωγών, ιδίως την άυλη μεταφορά τεχνολογίας (ITT), για τις απαιτήσεις θεώρησης για αλλοδαπούς ερευνητές¹⁶, καθώς και για την ερμηνεία ορισμένων απαιτήσεων ανοικτής επιστήμης και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας από την άποψη της ασφάλειας της έρευνας.
- (15) Είναι σημαντικό οι υβριδικές απειλές που επηρεάζουν το οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας να αξιολογούνται διαρθρωτικά, με σκοπό την ενίσχυση της επίγνωσης της κατάστασης μεταξύ των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, με βάση την Ενιαία Ικανότητα Ανάλυσης Πληροφοριών (SIAC), ιδίως τη Μονάδα Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών, το έργο του Ευρωπαϊκού Κέντρου αριστείας για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών (Hybrid CoE)¹⁷, καθώς και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA) σε σχέση με απειλές για την κυβερνοασφάλεια¹⁸.

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/801, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) ([σύνδεσμος](#)).

¹⁷ Το Hybrid CoE είναι ένας αυτόνομος, βασιζόμενος σε δίκτυο, διεθνής οργανισμός που ασχολείται με την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, ο οποίος ιδρύθηκε το 2017 και εδρεύει στο Ελσίνκι ([σύνδεσμος](#)).

¹⁸ Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια, ο ENISA, είναι ο οργανισμός της Ένωσης που ασχολείται με την επίτευξη υψηλού κοινού επιπέδου κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ευρώπη ([σύνδεσμος](#)).

- (16) Λαμβανομένου υπόψη ότι σημαντικό μερίδιο της έρευνας και της καινοτομίας πραγματοποιείται στον ιδιωτικό τομέα, είναι καίριας σημασίας να αναπτυχθούν στοχευμένες κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις νεοφυείς επιχειρήσεις έντασης έρευνας και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ενώ οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται οι επιχειρήσεις μπορεί να είναι παρόμοιοι, η κατάστασή τους διαφέρει από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους ερευνητικούς οργανισμούς. Υπό το πρίσμα αυτό, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στους υφιστάμενους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης, τον έλεγχο των ξένων επενδύσεων, καθώς και τις υπό εξέλιξη εργασίες για την παρακολούθηση των εξερχόμενων επενδύσεων.
- 17) Κατά την εκπόνηση της παρούσας σύστασης, δόθηκε η δέουσα προσοχή στην πείρα των κρατών μελών, καθώς και των εταίρων της ΕΕ, τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές πλαίσιο. Η σύσταση λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα πολιτικής από βασικούς εταίρους, ενώ παράλληλα τονίζει ότι θα πρέπει να διατυπωθεί μια προσέγγιση που να ανταποκρίνεται στο μοναδικό ευρωπαϊκό πλαίσιο. Γίνονται συνεχείς προσπάθειες με τους εταίρους μας για την ανταλλαγή πληροφοριών και πείρας, την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και την αναζήτηση τρόπων ευθυγράμμισης των μέτρων διασφάλισης, μεταξύ άλλων μέσω του πολυμερούς διαλόγου για τις αξίες και τις αρχές, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων σύνδεσης και των κοινών συνεδριάσεων της διευθύνουσας επιτροπής επιστήμης και τεχνολογίας στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών για την επιστήμη και την τεχνολογία, καθώς και σε πολυμερή φόρουμ, όπως η G7, ο ΟΟΣΑ και το NATO και οι σχετικές πολυμερείς συμφωνίες για τον έλεγχο των εξαγωγών.
- 18) Η ασφάλεια της έρευνας αποτελεί πηγή ανησυχίας που αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή και εντείνεται ο συνεχιζόμενος διάλογος σχετικά με τους ενεχόμενους κινδύνους και τον καλύτερο τρόπο διαχείρισής τους. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να αυξηθεί περαιτέρω η ευαισθητοποίηση, να διευκολυνθεί η μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών και των σχετικών οργανώσεων ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και να προωθηθεί μια προσέγγιση μάθησης που να είναι ευέλικτη και ευπροσάρμοστη.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ο όρος «ασφάλεια της έρευνας» αναφέρεται στη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με:
 - α) ανεπιθύμητη μεταφορά κρίσιμων γνώσεων, τεχνογνωσίας και τεχνολογίας που μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια της ΕΕ και των κρατών μελών της, για παράδειγμα εάν αυτές διοχετευθούν για στρατιωτικούς σκοπούς σε τρίτες χώρες·
 - β) κακόβουλη επιρροή στην έρευνα, όταν η έρευνα μπορεί να εργαλειοποιηθεί μέσω τρίτων χωρών ή από τρίτες χώρες με σκοπό τη διάδοση ορισμένων αφηγημάτων ή την υποκίνηση αυτολογοκρισίας μεταξύ φοιτητών και ερευνητών που παραβιάζουν την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ερευνητική ακεραιότητα στην ΕΕ·
 - γ) παραβιάσεις δεοντολογίας ή ακεραιότητας, όταν οι γνώσεις και οι τεχνολογίες χρησιμοποιούνται με σκοπό την καταστολή ή την υπονόμευση θεμελιωδών αξιών είτε στην ΕΕ είτε αλλού.
2. Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ως «διεθνής συνεργασία» θα πρέπει να νοείται η συνεργασία δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών οργανισμών και

ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με οργανισμούς και εταιρείες έρευνας και καινοτομίας που είναι εγκατεστημένες εκτός της ΕΕ. Οι οργανισμοί και οι εταιρείες έρευνας και καινοτομίας που είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ αλλά η κυριότητα ή ο έλεγχός τους ασκούνται από χώρες εκτός της ΕΕ θα πρέπει να εξετάζονται βάσει εκτίμησης κινδύνου.

3. Στο πλαίσιο της παρούσας σύστασης, η «εκτίμηση κινδύνου» αναφέρεται σε μια διαδικασία σε σχέση με τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, στην οποία λαμβάνεται υπόψη ένας συνδυασμός κύριων παραγόντων κινδύνου. Ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών καθορίζει το επίπεδο κινδύνου. Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να εκτιμηθούν μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις κατηγορίες:
 - Το προφίλ κινδύνου του οργανισμού που είναι εγκατεστημένος την ΕΕ ο οποίος συμμετέχει στη διεθνή συνεργασία: εξετάζονται τα πλεονεκτήματα και τα τρωτά σημεία του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών εξαρτήσεων, που σχετίζονται με το ερευνητικό έργο.
 - Ο τομέας έρευνας και καινοτομίας στον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η διεθνής συνεργασία: εξετάζεται αν το έργο επικεντρώνεται σε ερευνητικό τομέα, π.χ. σε κρίσιμο τεχνολογικό τομέα, ή περιλαμβάνει μεθοδολογία ή ερευνητική υποδομή που θεωρείται ιδιαίτερα ευαίσθητη από άποψη ασφάλειας ή δεοντολογίας / ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
 - Το προφίλ κινδύνου της τρίτης χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο διεθνής εταίρος ή από την οποία ασκείται η κυριότητα ή ο έλεγχός του (π.χ.: η χώρα υπόκειται σε κυρώσεις ή έχει πλημμελές κράτος δικαίου ή ιστορικό προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιθετική στρατηγική συγχώνευσης του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα ή περιορισμένη ακαδημαϊκή ελευθερία).
 - Το προφίλ κινδύνου του διεθνούς οργανισμού-εταίρου: εξετάζεται η δέουσα επιμέλεια στον οργανισμό με τον οποίο σκοπεύετε να συνεργαστείτε, ώστε να διαπιστωθεί αν έχει δεσμούς με την κυβέρνηση ή τον στρατό, να διαπιστωθούν οι διασυνδέσεις των συμμετεχόντων ερευνητών / του συμμετέχοντος προσωπικού, καθώς και οι προθέσεις του εταίρου όσον αφορά την τελική χρήση ή την εφαρμογή των αποτελεσμάτων των ερευνών.
4. Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ο «τομέας της έρευνας και της καινοτομίας» καλύπτει όλους τους ερευνητικούς οργανισμούς και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ένωση, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Δεδομένης της σημασίας άλλων ενδιαφερόμενων μερών, όπως τα γραφεία μεταφοράς τεχνολογίας, οι οργανισμοί διεθνοποίησης, τα εμπορικά επιμελητήρια και οι εταιρείες έντασης έρευνας, η παρούσα σύσταση μπορεί να αφορά εξίσου όλους τους άλλους παράγοντες του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ. Κατά περίπτωση, θα μπορούσαν επίσης να εξεταστούν δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας που σχετίζονται με την εκπαίδευση.

ΑΡΧΕΣ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Συνέχιση της προώθησης και της προάσπισης της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας, λαμβανομένου υπόψη ότι την ευθύνη για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας φέρουν πρωτίστως τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλοι ερευνητικοί οργανισμοί.

2. Συνέχιση της προώθησης και της ενθάρρυνσης της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας με εταίρους σε τρίτες χώρες, η οποία είναι ανοικτή και ασφαλής, σύμφωνα με την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου», με διασφάλιση της δυνατότητας εύρεσης, πρόσβασης, διαλειτουργικότητας και επαναχρησιμοποίησης (FAIR) των αποτελεσμάτων της έρευνας, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των εφαρμοστέων περιορισμών, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ασφάλειας.
3. Διασφάλιση της αναλογικότητας των μέτρων: όταν θεσπίζονται διασφαλίσεις, αυτές δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία για τον μετριασμό των κινδύνων που ελλοχεύουν και θα πρέπει να αποτρέπουν τον περιττό διοικητικό φόρτο. Στόχος είναι ο μετριασμός του κινδύνου και όχι η αποσύνδεση.
4. Καθοδήγηση των μέτρων ασφάλειας της έρευνας για τη διασφάλιση της οικονομικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της ενωσιακής και εθνικής ασφάλειας, και την προάσπιση των κοινών αξιών, συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής ελευθερίας, με παράλληλη αποφυγή του προστατευτισμού και της αδικαιολόγητης πολιτικής εργαλειοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας.
5. Προώθηση της αυτοδιοίκησης εντός του τομέα, με ενδυνάμωση των ερευνητών και των φορέων καινοτομίας ώστε να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις, με έμφαση στις κοινωνικές ευθύνες των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων ερευνητικών οργανισμών, με βάση την αρχή ότι «η ακαδημαϊκή ελευθερία συνεπάγεται ακαδημαϊκή ευθύνη».
6. Υιοθέτηση ολιστικής διοικητικής προσέγγισης, η οποία συγκεντρώνει τη σχετική εμπειρογνώσια και τις σχετικές δεξιότητες, διασφαλίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ασφάλεια της έρευνας και προωθεί τη συνοχή των κυβερνητικών δράσεων και μηνυμάτων προς τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων μέτρων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του σχετικού εργατικού δυναμικού.
7. Παράλληλα με την εφαρμογή προσέγγισης με βάση τον κίνδυνο, θα πρέπει να υιοθετούνται πολιτικές ανεξαρτήτως χώρας, με σκοπό τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των κινδύνων για την ασφάλεια της έρευνας, από όπου και αν προέρχονται, καθώς αυτό αποτελεί την καλύτερη εγγύηση ότι διατηρείται μια ισορροπημένη προσέγγιση όσον αφορά τις ευκαιρίες και τους κινδύνους στο πλαίσιο της συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας και ότι δεν παραβλέπονται οι διαμορφούμενες εξελίξεις στο τοπίο των απειλών, συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης νέων παραγόντων απειλής.
8. Διασφάλιση ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποφυγή κάθε μορφής διακρίσεων και στιγματισμού, τόσο άμεσων όσο και έμμεσων, που θα μπορούσαν να προκύψουν ως ακούσιες παρενέργειες των μέτρων διασφάλισης και διασφάλιση του πλήρους σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των κοινών αξιών.
9. Αναγνώριση του δυναμικού χαρακτήρα της ασφάλειας της έρευνας που διαμορφώνεται από τους εξελισσόμενους κινδύνους, τις νέες γνώσεις και τα γεωπολιτικά πλαίσια, η οποία απαιτεί μια προσέγγιση μάθησης με τη διενέργεια περιοδικών επανεξετάσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές ασφάλειας της έρευνας παραμένουν επικαιροποιημένες, αποτελεσματικές και αναλογικές.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

με πλήρη σεβασμό της θεσμικής αυτονομίας και της ακαδημαϊκής ελευθερίας, και σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και την ευθύνη τους για την εθνική ασφάλεια:

1. Να εργαστούν προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και της εφαρμογής συνεκτικού συνόλου δράσεων πολιτικής για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα στοιχεία που απαριθμούνται στο παρόν τμήμα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις προαναφερθείσες αρχές για υπεύθυνη διεθνοποίηση.
2. Να ξεκινήσουν διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας με σκοπό τον καθορισμό αρμοδιοτήτων και ρόλων και την ανάπτυξη εθνικού σχεδίου δράσης, τη διατύπωση εθνικών κατευθυντήριων γραμμών, κατά περίπτωση, και την καταγραφή σχετικών μέτρων και πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, μαζί με χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους.
3. Να δημιουργήσουν δομή υποστήριξης, π.χ.: κόμβο παροχής συμβουλών για την ασφάλεια της έρευνας, ώστε να συνδράμει τους ερευνητές και τους φορείς καινοτομίας να αντιμετωπίζουν κινδύνους που σχετίζονται με τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Με τη συγκέντρωση διατομεακής εμπειρογνωσίας και δεξιοτήτων, θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν οι ερευνητικοί οργανισμοί για να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις, σταθμίζοντας τις ευκαιρίες και τους κινδύνους μιας μελλοντικής διεθνούς συνεργασίας, καθώς και άλλες υπηρεσίες για τις οποίες ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας έχει σαφή ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης και κατάρτισης.
4. Να ενισχύσουν τη βάση τεκμηρίωσης για τη χάραξη πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας της έρευνας, μέσω ανάλυσης του τοπίου των απειλών, μεταξύ άλλων από την άποψη της κυβερνοασφάλειας, καθώς και μέσω της διεξαγωγής ή της ανάθεσης έρευνας σχετικής με την πολιτική.
5. Να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις κρίσιμες τεχνολογίες που προσδιορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη¹⁹, καθώς και στα αποτελέσματα των εν λόγω συλλογικών εκτιμήσεων κινδύνου.
6. Να ενισχύσουν τη διατομεακή συνεργασία εντός της κυβέρνησης, ιδίως με τη συνεργασία των υπευθύνων χάραξης πολιτικής που είναι αρμόδιοι για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία, τις εξωτερικές υποθέσεις και τη συλλογή των πληροφοριών και την ασφάλεια.
7. Να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών με δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς οργανισμούς σχετικά με την προαναφερθείσα ανάλυση και έρευνα, μεταξύ άλλων μέσω διαβαθμισμένων και μη διαβαθμισμένων ενημερώσεων ή ειδικών αξιωματικών συνδέσμου.
8. Να κατανοήσουν την ανθεκτικότητα του τομέα, καθώς και την αποτελεσματικότητα και την αναλογικότητα των εφαρμοστέων πολιτικών ασφάλειας της έρευνας, μεταξύ άλλων, ενδεχομένως μέσω τακτικών δοκιμών ανθεκτικότητας και προσομοιώσεων περιστατικών.

¹⁹ Σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τους κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη ([σύνδεσμος](#)).

9. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους κανόνες της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης και τις κυρώσεις που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της ΣΕΕ και το άρθρο 215 της ΣΛΕΕ, να λάβουν εθνικά μέτρα, ιδίως όσον αφορά την άυλη μεταφορά τεχνολογίας (ΙΤΤ), καθώς και να ενισχύσουν την εφαρμογή και την επιβολή καθεστώτων κυρώσεων που σχετίζονται με την έρευνα και την καινοτομία, όπως εκείνα που απαγορεύουν τη μεταφορά ορισμένων τεχνολογιών.
10. Να συμβάλουν προδραστικά στην πλατφόρμα υπηρεσίας μίας στάσης της ΕΕ για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ με την ανταλλαγή εργαλείων και πόρων που αναπτύσσονται μέσω δημόσιας χρηματοδότησης, με στόχο τη διευκόλυνση της διασυνοριακής χρήσης αυτών των εργαλείων και πόρων και την παροχή τους με προσβάσιμο και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο.
11. Να αναπτύξουν, από κοινού με τον ιδιωτικό τομέα, στοχευμένες πληροφορίες και κατευθυντήριες γραμμές για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην ιδιωτική έρευνα και καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων υψηλής έντασης έρευνας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
12. Να εξετάσουν, κατά περίπτωση, και βάσει εκτίμησης κινδύνου, την εφαρμογή των μέτρων που περιέχονται στην παρούσα σύσταση σε δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού.

Ρόλος των οργανισμών χρηματοδότησης της έρευνας

13. Να συνεργαστούν με οργανισμούς χρηματοδότησης της έρευνας ώστε να διασφαλιστεί ότι:
 - α) η ασφάλεια της έρευνας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων που λαμβάνει υπόψη τους διάφορους παράγοντες οι οποίοι, συνολικά, καθορίζουν το προφίλ κινδύνου του έργου. Στόχος είναι να ενθαρρυνθούν οι δικαιούχοι να εξετάσουν προσεκτικά το πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται η συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας και ποια κίνητρα και (κρυφά) θεματολόγια θα μπορούσαν να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πιθανοί κίνδυνοι και απειλές εντοπίζονται εκ των προτέρων με στόχο την αποφυγή όσο το δυνατόν περισσότερων προβλημάτων σε μεταγενέστερο στάδιο·
 - β) τα ερευνητικά έργα που επιλέγονται για χρηματοδότηση και εγείρουν ανησυχίες («προειδοποιητικά σήματα») υποβάλλονται σε εκτίμηση κινδύνου ανάλογη με το προφίλ κινδύνου τους, με αποτέλεσμα τη συμφωνία κατάλληλων μέτρων διασφάλισης για την αντιμετώπιση των εντοπισθέντων κινδύνων, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται ότι ο χρόνος μέχρι την επιχορήγηση δεν παρατείνεται άσκοπα και αποφεύγεται κάθε περιττός διοικητικός φόρτος·
 - γ) κατά την εφαρμογή μέτρων διασφάλισης στα εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης, λαμβάνονται υπόψη εκείνα που εφαρμόζονται στα σχετικά προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ·
 - δ) οι αιτούντες ζητούν διαβεβαιώσεις, για παράδειγμα μέσω συμφωνίας εταιρικής σχέσης, από υποψήφιους εταίρους για έργα με προφίλ υψηλού κινδύνου ότι τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν κατά τρόπο που σέβεται τις θεμελιώδεις αξίες, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

- ε) ο οργανισμός χρηματοδότησης διαθέτει επαρκή εμπειρογνώσια και δεξιότητες για την αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με την ασφάλεια της έρευνας, καθώς και κατάλληλα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης για την εποπτεία των έργων σε διάφορα στάδια, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των περιστατικών και της λήψης αξιόπιστων μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Στήριξη σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλους ερευνητικούς οργανισμούς

14. Να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλους ερευνητικούς οργανισμούς ώστε

- α) να δημιουργήσουν τομεακή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών, της μάθησης από ομοτίμους, της ανάπτυξης εργαλείων και κατευθυντήριων γραμμών και της αναφοράς περιστατικών· να εξετάσουν το ενδεχόμενο συγκέντρωσης πόρων για τη βέλτιστη χρήση των λιγοστών και κατακερματισμένων πόρων και εμπειρογνώσιας·
- β) να εφαρμόσουν εσωτερικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου με διαρθρωτικό τρόπο, μεταξύ άλλων μέσω της εκτίμησης κινδύνου, της δέουσας επιμέλειας σε μελλοντικούς εταίρους και της κλιμάκωσης σε υψηλότερα επίπεδα εσωτερικής λήψης αποφάσεων σε περίπτωση στοιχείων που εγείρουν ανησυχίες («προειδοποιητικά σήματα»), με παράλληλη αποφυγή του περιττού διοικητικού φόρτου·
- γ) όταν συνάπτουν συμφωνίες εταιρικής σχέσης στον τομέα της έρευνας με αλλοδαπές οντότητες, μεταξύ άλλων μέσω μνημονίων συνεννόησης, να επιμένουν στη συμπερίληψη βασικών όρων-πλαισίου, όπως ο σεβασμός των θεμελιωδών αξιών, η ακαδημαϊκή ελευθερία, η αμοιβαιότητα και οι ρυθμίσεις για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων, της αδειοδότησης ή της μεταφοράς των αποτελεσμάτων και της δημιουργίας τεχνοβλαστών, και να διασφαλίζουν ότι προβλέπεται στρατηγική εξόδου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους όρους των συμφωνιών·
- δ) να αξιολογούν τους κινδύνους που σχετίζονται με προγράμματα προσέλκυσης ταλέντων που χρηματοδοτούνται από αλλοδαπές κυβερνήσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την έρευνα, με έμφαση ιδίως σε τυχόν ανεπιθύμητες υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους τους, και να εγγυώνται ότι οι χρηματοδοτούμενοι από αλλοδαπές κυβερνήσεις πάροχοι μαθημάτων και κατάρτισης σε πανεπιστημιούπολεις συμμορφώνονται με την αποστολή και τους κανόνες του ιδρύματος υποδοχής·
- ε) να επενδύσουν σε ειδική εσωτερική εμπειρογνώσια και δεξιότητες στον τομέα της ασφάλειας της έρευνας, να αναθέσουν την ευθύνη για την ασφάλεια της έρευνας στα κατάλληλα οργανωτικά επίπεδα και να επενδύσουν στην κυβερνοϋγιεινή και στη δημιουργία μιας νοοτροπίας στην οποία ο ανοικτός χαρακτήρας και η ασφάλεια είναι ισορροπημένα·
- στ) να αναπτύξουν προγράμματα κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων επιγραμμικών μαθημάτων, για επαγγελματίες και νέα μέλη του προσωπικού,

στο πλαίσιο της ένταξής τους, καθώς και προγράμματα σπουδών που αποσκοπούν στην κατάρτιση της επόμενης γενιάς συμβούλων ασφαλείας και υπευθύνων χάραξης πολιτικής· να καταρτίσουν τους υπευθύνους πρόσληψης ώστε να ελέγχουν και να ανιχνεύουν, στο πλαίσιο διαδικασίας διαρθρωτικού ελέγχου, στοιχεία που εγείρουν ανησυχίες («προειδοποιητικά σήματα») σε αιτήσεις για θέσεις έρευνας, ιδίως σε κρίσιμους ερευνητικούς τομείς·

- ζ) να διασφαλίζουν στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και σε όλες τις άλλες μορφές διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας πλήρη διαφάνεια των πηγών χρηματοδότησης και των διασυνδέσεων του ερευνητικού προσωπικού, ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο ξένες εξαρτήσεις και συγκρούσεις συμφερόντων ή δεσμεύσεις να επηρεάσουν την ποιότητα και το περιεχόμενο της έρευνας·
- η) να εισαγάγουν την τμηματοποίηση, τόσο φυσική όσο και εικονική, διασφαλίζοντας ότι σε τομείς όπως τα εργαστήρια και οι ερευνητικές υποδομές, τα δεδομένα και τα συστήματα που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα, παρέχεται πρόσβαση αποκλειστικά με βάση την ανάγκη γνώσης τους και, για τα επιγραμμικά συστήματα, υπάρχουν ισχυρές ρυθμίσεις κυβερνοασφάλειας·
- θ) να διασφαλίσουν ότι αποτρέπονται όλες οι μορφές διακρίσεων και στιγματισμού, τόσο άμεσες όσο και έμμεσες, ότι η ατομική ασφάλεια διαφυλάσσεται, με ιδιαίτερη προσοχή στον εξαναγκασμό της διασποράς από το κράτος προέλευσης και σε άλλες μορφές κακόβουλης επιρροής, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αυτολογοκρισία και να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια των συμμετεχόντων αλλοδαπών ερευνητών, υποψήφιων διδακτόρων και φοιτητών, και ότι τα περιστατικά καταγγέλλονται.

Υποστηρικτικές δράσεις σε επίπεδο Ένωσης

15. Να συνεργαστούν πλήρως για τη διευκόλυνση των δράσεων που έχει αναλάβει ή προτίθεται να αναλάβει η Επιτροπή για να στηρίξει την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, και ιδίως όσον αφορά:
- α) την πλήρη αξιοποίηση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, ιδίως των δομών διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, για την ευαισθητοποίηση, τη διευκόλυνση της μάθησης από ομοτίμους, καθώς και τη διευκόλυνση της συνοχής των πολιτικών·
 - β) τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Κέντρου Εμπειρογνώσιας για την Ασφάλεια της Έρευνας ως σημείου επαφής, το οποίο θα συνδέεται με την πλατφόρμα μίας στάσης της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της E&K, θα συμβάλλει στη δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής κοινότητας πρακτικής και στη διατήρηση ενός διαρθρωτικού διαλόγου με τις οργανώσεις των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και στην έρευνα σχετικά με την πολιτική για την ασφάλεια της έρευνας και στην ανάλυση τάσεων και μοτίβων σε ολόκληρη την Ένωση·
 - γ) την ενίσχυση, σε συνεργασία με τον ύπατο εκπρόσωπο, της επίγνωσης της κατάστασης μεταξύ των φορέων χάραξης πολιτικής μέσω της διαρθρωτικής αξιολόγησης των υβριδικών απειλών που επηρεάζουν το οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας·
 - δ) την ανάπτυξη μεθοδολογίας δοκιμών ανθεκτικότητας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο σε εθελοντική βάση από ιδρύματα

τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς οργανισμούς·

- ε) τη συνέχιση των εργασιών της, από κοινού με τα κράτη μέλη και με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, όσον αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων των κρίσιμων τεχνολογιών²⁰, καθώς και τη διεξαγωγή διαλόγου με σκοπό τη διασφάλιση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνέπειας της προσέγγισης όσον αφορά την εκτίμηση κινδύνου και τις διασφαλίσεις ασφάλειας της έρευνας στα εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης και στα σχετικά προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ·
- στ) την ανάπτυξη εργαλείων και πόρων, τόσο ανεξαρτήτως χώρας όσο και με βάση τη χώρα, για τη στήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών οργανισμών ώστε να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια σε μελλοντικούς εταίρους· καθώς και τη διοργάνωση, από κοινού με οργανώσεις ενδιαφερόμενων μερών σε επίπεδο ΕΕ, ενός διετούς φόρουμ ενδιαφερόμενων μερών για την ασφάλεια της έρευνας·
- ζ) την εκπόνηση ερμηνευτικής καθοδήγησης, όπου απαιτείται, σχετικά με την ανάπτυξη διαδικασιών εκτίμησης κινδύνου, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ·
- η) τη συνεργασία με τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας για την αξιολόγηση του βέλτιστου τρόπου ενίσχυσης της διαφάνειας των πηγών χρηματοδότησης της έρευνας και των διασυνδέσεων των ερευνητών·
- θ) την ενίσχυση του διαλόγου με τους διεθνείς εταίρους για την ασφάλεια της έρευνας, καθώς και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την επίτευξη κοινής φωνής της ΕΕ επί του θέματος σε πολυμερή φόρουμ.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΗΣ

1. Συνιστάται στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την παρούσα σύσταση το συντομότερο δυνατό. Καλούνται να κοινοποιήσουν το σχέδιο δράσης τους (που αναφέρεται στο σημείο 2 των συστάσεων προς τα κράτη μέλη) στην Επιτροπή έως την/τις [να προστεθεί η ημερομηνία 9 μήνες μετά την έγκριση από το Συμβούλιο], στο οποίο θα καθορίζονται τα αντίστοιχα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες θέσεις εκκίνησης.

²⁰ Σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τους κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς για την οικονομική ασφάλεια της ΕΕ για περαιτέρω εκτίμηση κινδύνου με τα κράτη μέλη ([σύνδεσμος](#)).

2. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, με τη χρήση των πλαισίων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τη διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, και θα υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο ανά διετία, στο πλαίσιο της διετούς υποβολής εκθέσεων σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία. Ύστερα από διεξοδική αξιολόγηση και υπό το πρίσμα της μελλοντικής εξέλιξης της γεωπολιτικής κατάστασης, μπορεί να προταθούν περαιτέρω βήματα και μέτρα.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*